

Bruxelles, 11. listopada 2019.
(OR. en)

12907/19

SOC 661
ANTIDISCRIM 37
JAI 1041
MI 702
FREMP 142

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Unapređenje borbe protiv diskriminacije u Europskoj uniji – rasprava o politikama

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice koje je predsjedništvo pripremilo kako bi olakšalo raspravu na sastanku Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača 24. listopada 2019.

Unapređenje borbe protiv diskriminacije u EU-u

1. Diskriminacija u Europskoj uniji

Europska unija temelji se na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Cilj je Unije promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda. Unija se, među ostalim, bori i protiv diskriminacije.

Člankom 21. Povelje EU-a o temeljnim pravima zabranjena je diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, vjera ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invalidnost, dob ili spolna orijentacija.

Svaka peta osoba u Europskoj uniji ipak doživljava diskriminaciju ili uznemiravanje na različitim osnovama ili na temelju kombinacije osnova¹. Nekim skupinama, kao što su manjine unutar manjina, na primjer transrodne osobe migrantskog podrijetla, prijeti rizik da češće od drugih postanu žrtve diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i nasilja. U većini država članica interseksijska diskriminacija nije obuhvaćena nacionalnim zakonodavstvom.

Osim toga, pad BDP-a i gubitak poreznih prihoda, kao i povećanje troškova povezanih sa zdravstvenom zaštitom i drugim uslugama, rezultat su gospodarskog učinka diskriminacije na države članice. Diskriminacija često ostaje nekažnjena.

No, diskriminaciju se često ni ne prijavljuje u dovoljnoj mjeri: nedostacima u zakonodavstvu ili njegovom neučinkovitom primjenom mogla bi se prenijeti kriva poruka da se neki oblici diskriminacije toleriraju. Šezdeset dva posto stanovništva EU-a slaže se s time da su potrebne nove mjere kako bi se uklonili postojeći nedostaci u vezi sa zaštitom².

¹ Europska komisija (2015.), Posebno izvješće Eurobarometra br. 437: *Discrimination in the EU in 2015* („Diskriminacija u EU-u 2015.”).

² Ibid.

2. Uloga i važnost Prijedloga direktive o jednakom postupanju

Kako bi se uklonili nedostaci u zakonodavstvu EU-a o nediskriminaciji, Europska komisija 2. srpnja 2008. objavila je Prijedlog direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu orijentaciju (Direktiva o jednakom postupanju, COM (2008) 426 final). Trenutačno su te četiri osnove obuhvaćene zakonodavstvom EU-a samo u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja (Direktiva Vijeća 2000/78/EZ).

Nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona 1. prosinca 2009. prijedlog se sada temelji na članku 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se zahtijeva jednoglasnost u Vijeću i suglasnost Europskog parlamenta.

U Vijeću još nije postignuta potrebna jednoglasnost unatoč naporima koje je od 2008. više od 20 predsjedništava uložilo u njezino postizanje. Države članice zabrinute su posebno u pogledu pravne sigurnosti predložene direktive, podjele nadležnosti između Unije i država članica i konkretnog učinka te direktive, među ostalim financijskih troškova.

Neovisno o mandatu i obvezi EU-a da se aktivno bori protiv diskriminacije, trenutačno stanje zakonodavstva EU-a u području nediskriminacije stvara umjetnu „hijerarhiju” zaštićenih osnova za diskriminaciju.

3. Unapređenje borbe protiv diskriminacije: daljnji koraci

Finsko predsjedništvo organizira raspravu o politikama o jednakom postupanju na sastanku Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača 24. listopada s ciljem istraživanja mogućih načina za učinkovitiju borbu protiv diskriminacije izvan područja zapošljavanja i obavljanja zanimanja.

U mnogim odgovorima država članica na upitnik koji je finsko predsjedništvo poslalo u srpnju 2019. ukazuje se na to da je postizanje sveobuhvatnog pravnog okvira na razini EU-a glavno sredstvo za borbu protiv diskriminacije. Mnoge države članice smatraju da je njihovo nacionalno zakonodavstvo za suzbijanje diskriminacije primjereno. Međutim, potrebna je učinkovitija provedba postojećeg zakonodavstva. Smatra se da ženama, osobama s invaliditetom, LGBTI osobama, pripadnicima etničkih manjina, među ostalim Romima i imigrantima, te siromašnim osobama prijeti najveći rizik od diskriminacije. Navode se i osobe koje se suočavaju s višestrukom ili intersekcijskom diskriminacijom.

Države članice navode sljedeća sredstva za borbu protiv diskriminacije: strateški rad, među ostalim akcijske planove na razini EU-a, financiranje sredstvima EU-a, uključivanje te teme u sve politike, podizanje svijesti, jaču potporu žrtvama i tijelima za ravnopravnost te rješavanje problema govora mržnje. Prepoznaje se i važnost sveobuhvatnih i pouzdanih podataka o diskriminaciji.

o

o o

S obzirom na navedeno ministri i ministrice pozivaju se da odgovore na sljedeća pitanja:

- Pitanje br. 1:** Kako tumačite činjenicu da je diskriminacija i dalje velik izazov u europskim društvima, unatoč postojećem zakonodavstvu i snažnoj političkoj predanosti Europske unije i njezinih država članica borbi protiv nje?
- Pitanje br. 2:** Što vaša vlada planira učiniti kako bi pojačala borbu protiv diskriminacije?
- Pitanje br. 3:** Imajući na umu zastoj u pregovorima o Prijedlogu direktive o jednakom postupanju, što bi Europska unija i nova Europska komisija konkretno trebale učiniti kako bi riješile situaciju s ciljem povećanja učinkovitosti mjera za borbu protiv diskriminacije i uklanjanja nedostatka u zakonodavstvu za suzbijanje diskriminacije?